

POSTANOWIENIE

Dnia 9 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Iwulski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jolanta Frańczak

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie ze skargi Komitetu Wyborczego Wyborców B. na uchwałę Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 24 września 2015 r. w sprawie odwołania od uchwały Okręgowej Komisji Wyborczej w W. z dnia 17 września 2015 r.,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 9 października 2015 r.,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Uchwałą z dnia 24 września 2015 r. Państwowa Komisja Wyborcza (dalej PKW) oddaliła odwołanie Komitetu Wyborczego Wyborców G. (dalej Komitet Wyborczy) od uchwały Okręgowej Komisji Wyborczej w W. z dnia 18 września 2015 r. odmawiającej rejestracji listy kandydatów na posłów, zgłoszonej w okręgu wyborczym nr [...] przez ten Komitet Wyborczy.

Pismem z dnia 2 października 2015 r. (w tym dniu nadanym w urzędzie pocztowym), które wpłynęło do Sądu Najwyższego w dniu 6 października 2015 r., Komitet Wyborczy wniósł skargę „na naruszenie prawa podczas weryfikacji podpisów poparcia”. W skardze zarzucono: 1. naruszenie przez PKW art. 218 § 2 Kodeksu wyborczego (ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy, Dz.U. Nr 21, poz. 112 ze zm.) polegające na wprowadzeniu w błąd przez powołanie się na regulację „Od niniejszej uchwały nie przysługuje środek prawny”, która przestała

obowiązywać na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 lipca 2012 r. (sygn. akt K 14/12; Dz.U. poz. 849); 2. naruszenie przez PKW art. 160 § 1 pkt 1 Kodeksu wyborczego polegające na zaniechaniu czynności zmierzającej do zmiany treści uchwały nr [...] z dnia 17 września 2015 r. Okręgowej Komisji Wyborczej w W. i podania prawidłowej liczby głosów poparcia i ewentualnej zmianie stanowiska w sprawie rejestracji; 3. stosowanie podwójnych standardów w zakresie znaczenia prawidłowo podanego adresu zamieszkania w listach poparcia oraz spisach wyborców.

PKW w piśmie z dnia 8 października 2015 r. podniosła, że od zaskarżonego postanowienia - jak wynika z treści art. 218 § 2 Kodeksu wyborczego - nie przysługuje środek prawny. Wprawdzie w powołanym wyroku z dnia 18 lipca 2012 r., K 14/12, Trybunał Konstytucyjny uznał za niezgodny z Konstytucją RP art. 218 § 2 zdanie drugie Kodeksu wyborczego, jednakże wyłącznie w zakresie postanowienia PKW w sprawach, o których mowa w art. 215 § 4 tego Kodeksu, to jest w przypadku odmowy rejestracji kandydata, jeżeli nie posiada on prawa wybieralności, co nie było powodem odmowy rejestracji listy kandydatów zgłoszonej przez skarżący Komitet Wyborczy zgłoszonej w okręgu wyborczym nr [...]. Co do pozostałych zarzutów skargi, PKW stwierdziła, że są one bezpodstawne.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga jest niedopuszczalna (nie przysługuje). Zgodnie z art. 215 § 1 Kodeksu wyborczego, Okręgowa komisja wyborcza rejestruje listę kandydatów zgłoszoną zgodnie z przepisami Kodeksu, sporządzając protokół rejestracji. Jeżeli zgłoszenie ma wady inne niż brak wymaganej liczby prawidłowo złożonych podpisów wyborców, komisja wzywa osobę zgłaszającą listę do ich usunięcia w terminie 3 dni. W przypadku nieusunięcia wady w terminie komisja postanawia o odmowie rejestracji listy w całości lub co do poszczególnych kandydatów (art. 215 § 3 Kodeksu wyborczego). Okręgowa komisja wyborcza postanawia o odmowie rejestracji kandydata, jeżeli kandydat nie posiada prawa wybieralności (art. 215 § 4 Kodeksu wyborczego). Jeżeli liczba prawidłowo złożonych podpisów wyborców

popierających zgłoszenie listy kandydatów jest mniejsza niż wymagana w Kodeksie, okręgowa komisja wyborcza wzywa osobę zgłaszającą listę do uzupełnienia wykazu podpisów, o ile nie upłynął termin, o którym mowa w art. 211 § 1 Kodeksu wyborczego (do godziny 24⁰⁰ w 40 dniu przed dniem wyborów). Jeżeli uzupełnienia nie dokonano w terminie, o którym mowa w art. 211 § 1, lub termin ten upłynął, okręgowa komisja wyborcza postanawia o odmowie rejestracji listy kandydatów (art. 216 § 1 i 2 Kodeksu wyborczego). Postanowienie okręgowej komisji wyborczej, o którym mowa w art. 215 § 3-5, art. 216 § 2 i art. 217 § 2 Kodeksu wyborczego, wraz z uzasadnieniem doręcza się niezwłocznie osobie zgłaszającej listę (art. 218 § 1 Kodeksu wyborczego). Od tych postanowień osobie zgłaszającej listę przysługuje prawo odwołania do PKW w terminie 3 dni od dnia doręczenia postanowienia. Od postanowienia PKW nie przysługuje środek prawny (art. 218 § 2 Kodeksu wyborczego).

Przepis art. 218 § 2 zdanie drugie Kodeksu wyborczego („od postanowienia Państwowej Komisji Wyborczej nie przysługuje środek prawny”) był przedmiotem oceny zgodności z art. 45 ust. 1 w związku z art. 77 ust. 2 oraz w związku z art. 99 ust. 1 i 2 Konstytucji RP, dokonanej przez Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 18 lipca 2012 r., K 14/12 (Dz.U. z 2012 r., poz. 849; OTK-A 2012 nr 7, poz. 82). W punkcie 3 tego wyroku Trybunał stwierdził, że art. 218 § 2 zdanie drugie Kodeksu wyborczego, w zakresie postanowienia PKW w sprawach, o których mowa w art. 215 § 4 tej ustawy, jest niezgodny z art. 45 ust. 1 w związku z art. 77 ust. 2 oraz w związku z art. 99 ust. 1 i 2 Konstytucji. Niezgodność art. 218 § 2 zdanie drugie Kodeksu wyborczego z Konstytucją RP dotyczy tylko postanowienia PKW w sprawach, o których mowa w art. 215 § 4 tego Kodeksu, a więc w przedmiocie odwołania od postanowienia okręgowej komisji wyborczej o odmowie rejestracji kandydata, jeżeli kandydat nie posiada prawa wybieralności (w tym zakresie przepis ten utracił moc obowiązującą, co oznacza, że od takiego postanowienia PKW, czyli w sprawach, o których mowa w art. 215 § 4 tego Kodeksu wyborczego, przysługuje skarga do Sądu Najwyższego).

Trybunał Konstytucyjny nie stwierdził natomiast niezgodności z Konstytucją art. 218 § 2 zdanie drugie Kodeksu wyborczego w pozostałym zakresie, czyli w przedmiocie odwołania od postanowienia okręgowej komisji wyborczej wydanego

na podstawie art. 215 § 3 i 5, art. 216 § 2 i art. 217 § 2 Kodeksu wyborczego. W uzasadnieniu wyroku z dnia 18 lipca 2012 r., K 14/12 (pkt III.4.4.2.) Trybunał Konstytucyjny wywiódł, że w zakresie tych spraw rozstrzyganych postanowieniami okręgowych komisji wyborczych, a następnie, w wyniku odwołania, postanowieniami PKW, nie stwierdza naruszenia wskazanych wzorców kontroli konstytucyjnej, bowiem sprawy te nie dotyczą bezpośrednio prawa wybieralności określonego w art. 99 Konstytucji. Wyłączenie drogi sądowej jako środka zaskarżenia postanowień PKW w tych sprawach nie narusza więc art. 45 ust. 1 w związku z art. 77 ust. 2 Konstytucji. Sprawy określone w art. 215 § 3 kodeksu wyborczego dotyczą bowiem wad listy innych niż brak wymaganej liczby prawidłowo złożonych podpisów; sprawy określone w art. 216 § 2 dotyczą niedochowania terminu uzupełnienia liczby podpisów, a sprawy określone w art. 217 § 2 dotyczą wątpliwości co do prawdziwości danych zawartych w wykazie podpisów lub wiarygodności podpisów, a więc odnoszą się do ustawowych wymogów formalnych list kandydatów. W odniesieniu do tych postanowień PKW obowiązuje więc art. 218 § 2 zdanie drugie Kodeksu wyborczego, czyli od tych postanowień „nie przysługuje środek prawny”.

W rozpoznawanej sprawie uchwała (postanowienie) Okręgowej Komisji Wyborczej w W. z dnia 18 września 2015 r. odmawiająca rejestracji listy kandydatów na posłów, zgłoszonej w okręgu wyborczym nr [...] przez skarżący Komitet Wyborczy, została wydana na podstawie art. 216 § 2 Kodeksu wyborczego i takiego przedmiotu dotyczy uchwała PKW z dnia 24 września 2015 r. Od takiej uchwały PKW - zgodnie z art. 218 § 2 zdanie drugie Kodeksu wyborczego - nie przysługuje żaden środek prawny, a więc skarga Komitetu Wyborczego jest niedopuszczalna.

Ponieważ skarżący Komitet Wyborczy twierdził, że skarga przysługuje mu na podstawie stosowanego bezpośrednio art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, Sąd Najwyższy rozpoznał skargę, stosując w drodze analogii tryb postępowania określony w art. 205 § 1 Kodeksu wyborczego (przepisu regulującego skargę do Sądu Najwyższego na postanowienie PKW o odmowie przyjęcia zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego). Taką skargę wnosi się w terminie 2 dni od daty doręczenia pełnomocnikowi wyborczemu postanowienia o odmowie przyjęcia

zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego a Sąd Najwyższy rozpatruje ją w składzie 3 sędziów, w postępowaniu nieprocesowym, i wydaje orzeczenie w terminie 3 dni. W tym kontekście należy zauważyć, że - gdyby skarga Komitetu Wyborczego była dopuszczalna - to należałoby stwierdzić, że została złożona po terminie. Skarga została bowiem sporządzona i nadana w urzędzie pocztowym w dniu 2 października 2015 r. a wpłynęła do Sądu Najwyższego w dniu 6 października 2015 r. Już z tego wynika, że został przekroczony termin 2 dni, gdyż według art. 9 § 1 Kodeksu wyborczego, ilekroć jest w nim mowa o upływie terminu do wniesienia skargi, odwołania lub innego dokumentu do sądu, organu wyborczego, urzędu gminy, konsula albo kapitana statku, należy przez to rozumieć dzień złożenia skargi, odwołania lub innego dokumentu w sądzie, organowi wyborczemu, w urzędzie gminy, w konsulacie lub kapitanowi statku.

Z przedstawionych względów skarga Komitetu Wyborczego jako niedopuszczalna podlegała odrzuceniu na podstawie powołanych przepisów.